

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Yatırımlar ve Tesisler Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.08.0.YTD.0.29.11.00.702.01-09/ 9648
KONU : Fiziksel Engelliler İçin Okul
Binalarında Yapılması Gereken
Düzenlemeler

17 Aralık 2009

..... VALİLİĞİNE
(Milli Eğitim Müdürlüğü)

GENELGE
(2009/ 90)

- İLGİ: a) 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
b) Milli Eğitim Bakanlığı, Yatırımlar ve Tesisler Dairesi Başkanlığı'nın 24.04. 2000 tarihli ve 2264 (2000/41) sayılı Genelgesi

4306 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Bakanlığımızca Merkezden ihale edilerek yaptırılan eğitim yapılarında, fiziksel engelli öğrencilerin diğer öğrencilerle birlikte eğitilmeleri ve öğrenimlerini sürdürebilmeleri için alınması gerekli tedbirlerin İlgi Genelge (b) ile duyurulduğu bilinmektedir.

5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun yürürlüğe konulması, konunun önemi ve bugüne kadar yapılan uygulamaların izlenmesi sonucunda, Bakanlığımıza bağlı bütün eğitim yapılarında fiziksel engelli öğrenciler için yapılmasına ihtiyaç duyulan düzenlemelerin bir kez daha açıklanması gerekli görülmüştür.

1- Bina girişlerinde en fazla % 6 eğimli, serbest genişlikleri en az 152,5 cm., yüzeyi kaymayan ve tekerlekli sandalye hareketlerini güçleştirmeyen malzeme ile kaplanmış rampalar inşa edilecek, her 6 metrede bir dinlenme amaçlı sahanlık yapılacaktır. Her rampanın başlangıcında ve bitiminde, kapı önlerinde, boyutları en az 152,5 cm. x 152,5 cm. yatay manevra alanı öngörülmektedir. Giriş kapıları, menteşeli ve normal açılır kanat olacak, döner veya çarpma kapı yapılmayacaktır.

2- Merdiven ve rampalarda, engelli öğrencilerin hareketlerini rahatça sağlayacak, rampa yüzeyinden 0,70 m. ve 0,90 m. yükseklikte ve yuvarlak kesitli, 32 mm.-38 mm. çapında, rampanın iki kenarında, yön değiştirme noktalarında kesintiye uğratılmayan tutunma küpeşmeleri düzenlenecek, rampanın korumasız kenarlarına en az 5 cm. yüksekliğinde koruma bordürü yapılacak. giriş merdivenlerinin basamak yükseklikleri en çok 16 cm., genişlikleri en az 28 cm. olacaktır. Çıkıntılı uçlu basamak tasarımdan kaçınılacak, az görenler için her basamağın ön kenarında farklı renkler kullanılacaktır.

3- Birden fazla katlı eğitim binalarında, tekerlekli sandalyedeki engelli öğrenci ve refakatçisi düşünülerek, TS 8237'de taşıma kapasitesi en az 630 kg. olarak tanımlanan, derinliği en az 129,5 cm., genişliği en az 173,0 cm. ebatlarında fiziksel engelli asansörü yapılacaktır.

Asansör işlemleri otomatik olacak, kabin yükü sıfırken 13 mm. toleransla kat seviyesinde durabilecektir. Asansör kabini önünde kullanım amacına uygun olarak en az 152,5 cm. x 152,5 cm. alan bırakılacaktır. Asansör kapısı otomatik veya foto-selli olacak, net açıklığı 91,5 cm.'den az olmayacaktır. Kabin içinde yerden 85 cm.-90 cm. yükseklikte tutunma bantları düzenlenecektir.

Sahanlıktaki kontrol düğmeleri, çağırma işleminin yapıldığını ve çağırmaya cevap alındığını gösterecek şekilde olacak. düğmelerin orta noktası yerden 106,5 cm. yükseklikte düzenlenecektir. Kabin içi kontrol panelleri, en az 19 mm. boyutunda, düzgün ve aralıklı sıra içinde, soldan sağa okunacaktır. Asansörde tehlike alarmı (acil durum sinyali) olacak, kabin içinde katları belirten sesli anons sistemi bulunacaktır.

Beyoğlu kampüsü B-Blok
06500 ANKARA
Tel: 413 31 40
Fax: 213 83 40

Eposta: ytdb@meb.gov.tr
int.adresi: http://ytdb.meb.gov.tr

Masaf Değil, Gerçek

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Yatırımlar ve Tesisler Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.08.0.YTD.0.29.11.00.702.01-09/ 9648
KONU : Fiziksel Engelliler İçin Okul
Binalarında Yapılması Gereken
Düzenlemeler

17 Aralık 2009

- 2 -

Elektrik kesilmelerinde Ni-Kd. akülü acil aydınlatma, otomatik kata getirme sistemi, havalandırma tertibatı ve müdür yardımcısı odası ile telefon bağlantısı olacaktır. Asansör kabini, elektrik kesintisi veya aksamın arızalanması hallerinde, kabinin serbest düşmesini veya kumanda edilemeyen yukarı doğru hareketi engelleyen tertibata sahip olacaktır.

Fiziksel engelli asansörünün yapımı, montajı, işletilmesi ve bakımı ile ilgili hususlarda, Asansör Yönetmeliğine ve TS 9111 "Özürlü İnsanların İkamet Edeceği Binaların Düzenlenmesi Kuralları" standart hükümlerine uygun uygulama yapılacaktır.

4- Derslikler; tekerlekli sandalyelerin hareketlerine uygun inşa edilecek, derslik zemininde herhangi bir kot farkı oluşturulmayacak, derslik kapıları eşiksiz, dışarıya açılır ve 100 cm. boşluklu olarak projelendirilecektir. Kapı kolları, yerden 0,90 m. yükseklikte, tek el ile kavranabilecek ve kullanılacak biçimde olacaktır.

5- Yazı tahtaları, yerden 70 cm. yükseklikten itibaren monte edilecektir. Askıların bir kısmı ihtiyaca göre bu öğrencilerin yetişebileceği yüksekliğe konulacaktır.

6- Fiziksel engelli WC'leri, TS 9111'e uygun olarak en az 180 cm. derinliğinde, tekerlekli sandalye kullanan bir kişinin içeriye girip kapıyı kapatmasına, yere monte edilmiş, uygun yüksekliği sağlanmış (43cm. - 48 cm.) klozete önden veya yandan yaklaşarak oturmasına elverişli olacaktır.

Tuvaletin iki yanında tutunma bantları bulunacak, bunlardan duvara sabitlenmiş olanı, zeminden 84 cm.-91,5 cm. yükseklikte, en az 91,5 cm. uzunluğunda, 32 mm.-38 mm. çapında engelli öğrencinin dayanmasına olanak verecek şekilde olacak, klozetin yanına monte edilen; tekerlekli sandalyeden geçerken kolaylık sağlayacak şekilde kaldırmalı düzenlenecektir. Ayrıca, duvardan çıkıntılı kısmı 45 cm.'yi aşmayan, ön kısmının altından döşemeye 73,5 cm. yüksekliğinde, engelliye göre üretilen özel lavabo, alt kenarı yerden 100 cm. yükseklikte, öne doğru 10°-15° eğik ayna ve havlu askılığı monte edilecek, wc kapısı dışarıya açılacaktır. Önden yaklaşım için lavabo önünde 76 cm. x 122 cm. net döşeme alanı bulunacaktır.

7- Bahçe kapısından tören alanına girişler yaya kaldırımından itibaren engelsiz olacak, tören alanı ile bahçe girişi arasında seviye farklılığı olması halinde, yol zemin kaplamalarından farklı dokuda, TS 12576 no.lu "Şehir İçi Yollar-Özürlü ve Yaşlılar İçin Sokak, Cadde, Meydan ve Yollarda Yapısal Önlemler ve İşaretlemelerin Tasarım Kuralları" standart hükümlerine uygun ölçü ve eğimlerde rampa yapılacaktır.

8- Tören alanları, fiziksel engelli öğrencilerin ulaşabilirliğini ve hareketini kolaylaştıracak şekilde engellerden arındırılacaktır. Okul bahçelerinde zemin, düz satırlı ve kaymaz yüzeyli yapılacak, yüksek, keskin, kavisli veya köşeli düzenlemelerden; çukur, yükselti, döşeme farklılığı, otopark zincirleri, veriler gibi tehlikeli her türlü düzensizlikten kaçınılacaktır.

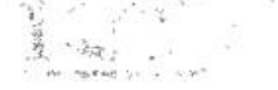
Okul bahçesi içerisindeki dolaşım yolları en az 2,00 m. genişliğinde, gevşek ve kaygan olmayan malzeme ile döşenecek, engelli öğrencilerin açık spor sahalarına ulaşmaları sağlanacaktır.

9- Eğitim yapılarından, az gören veya belirli düzeyde işitme sorunu yaşayan öğrencilerin de faydalanacağı göz önüne alınarak, bazı ulaşabilirlik koşullarının yukarıdaki açıklamalara ek olarak düzenlenmesi gerekli görülmüştür. Bu kapsamda; koridorlardaki boşluklar, kapılar, rampalar, merdivenler ve acil kaçışlar kolayca fark edilecek şekilde ve renklerde düzenlenecek, ışığı yansıtan ve

Beşevler kampüsü B-Blok
06500 ANKARA
Tel: 413 31 40
Fax: 213 83 46

Eposta: ytdb@meb.gov.tr
int.adresi: http://ytdb.meb.gov.tr

Masal Değil, Gerçek

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Yatırımlar ve Tesisler Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.08.0.YTD.0.29.11.00.702.01-09/ 3648
KONU : Fiziksel Engelliler İçin Okul
Binalarında Yapılması Gereken
Düzenlemeler

17 Aralık 2009

- 3 -

göz kamaştırıcı yüzeylerden kaçınılacaktır. Kapılardaki yazılar, standart sembol veya kabartma karakterli, kolay okunan karakterde, buldukları zeminle zıt renkli, kapı kolunun bulunduğu kenarda ve yerden 122 cm. yükseklikte, en az 16 mm. boyunda olacaktır. Kabartma karakterler, en az 0,8 mm. kabarıklıkta ve büyük harf karakterinde düzenlenecektir. Camlı kapılar ve camlı yüzey ara bölmeleri, 20 cm. eninde, kontrast renkli ve zeminden en az 100 cm. yükseklikte yatay bant şeklinde işaretlenecektir.

10- 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 2. maddesinde; "Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmi yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel altyapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi yıl içinde özürllülerin erişebilirliğine uygun duruma getirilir." hükmü yer almaktadır. Bu hüküm gereğince, fiziksel engelli öğrencilerin diğer öğrencilerle birlikte eğitilmeleri ve öğrenimlerini sürdürebilmeleri için, İlgî Genelgenin yayımlandığı tarihten önce yapılan okul binalarının zemin katlarında fiziksel engelli ve DMD tanılı öğrenciler için uygun eğitim ortamının hazırlanması zorunludur. İlköğretim yapım onarım programlarının veya ortaöğretim onarım programlarının hazırlanması aşamalarında, yukarıda belirtilen Kanun hükmü öncelikle ve ivedilikle uygulanacaktır.

Her tür ve kademedeki eğitim-öğretim binalarına ait yeni projeler, eski tip projeler uygulanmak suretiyle veya özel proje hazırlanıp uygulanarak bağış olarak yaptırılacak bütün okul binalarında, ihale hazırlıkları aşamasında projeleri revize edilmek suretiyle fiziksel engelli öğrenciler için, yukarıda açıklanan düzenlemelerin yürürlükteki mevzuata uygun yapılması sağlanacaktır. İlgî (b) Genelge, yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Millî Eğitim Bakanı

DAĞITIM:

Gereği:

-A. B Planı

Bilgi:

- Başbakanlık

Özürölür İdaresi Başkanlığına
- Bayındırlık ve İskan Bakanlığına
(Yapı İşleri Genel Müdürlüğü)

Beşevler kampusü B-Blok
06500 ANKARA
Tel: 413 31 40
Fax: 213 83 46

Eposta: ytldb@meb.gov.tr
int.adresi: <http://ytldb.meb.gov.tr>

Masal Değil, Gerçek

-----***O***-----